

Allan Serlachius-Särkilahti -palkinto professori Juha Karhulle

Juha Karhu on ollut vuosikymmeniä Suomen johtavia sopimus- ja varallisuus oikeuden tutkijoita. Hänen väitöskirjansa Sopimusoikeuden järjestelmä ja sopimusten sovittelu (1988) oli käännekohta suomalaisessa sopimusoikeustutkimuksessa. Teoksessa koeteltiin sopimusoikeuden järjestelmän perusolettamuksia oikeustoimilain 36 §:n sovittelusäännöksen perustalta. Toinen syvästi suomalaiseen oikeustutkimukseen laajemminkin vaikuttanut teos oli Uusi varallisuus oikeus (2000). Tässä teoksessa luonnosteltiin uutta tapaa jäsentää varallisuus oikeudellinen oppijärjestelmä varallisuus oikeuden toimintaympäristön muutostekijöiden valossa.

Karhun oppikirja- ja artikkelituotanto on vaikuttava, niin suomeksi kuin englanniksikin. Hänen teoreettinen lukeneisuutensa on huikaiseva, mikä yhdistettynä alati uteliaaseen älyyn on tuottanut useille oikeudenaloille kurkottavia avauksia. Yleensä hän onnistuu osumaan tarkastelemissa oikeudenalan ajankohtaisiin kipupisteisiin. Teoreettisten pohdintojen ohella Karhu on kyennyt tuottamaan luotettavaa ja käyttökelpoista käytännön juridiikkaa esimerkiksi vahingonkorvausoikeuden alalla.

Juha Karhu toimi erilaisissa määräaikaisissa tehtävissä Suomen Akatemiassa ja Helsingin yliopistossa vuoteen 1993 asti, jolloin hänet nimitettiin Lapin yliopiston velvoiteoikeuden professorin virkaan. Lapin yliopistolle hän on ollut uskollinen siitä asti, vaikka hänen vaikutuspiirinsä on ollut koko maa, koko Eurooppa ja koko maailma, erityisesti Kiina. Karhu oli uranuurtaja luotaessa yhteyksiä suomalaisten oikeustieteellisten yksiköiden ja kiinalaisten yksiköiden, ennen kaikkea Kiinan yhteiskuntatieteellisen akatemian ja Beijingin yliopistojen välillä.

Karhu on vierailut pidempiä aikoja Lontoossa, Münsterin yliopistossa, Göteborgin yliopistossa ja Chalmersin yliopistossa. Karhu on ollut laajasti käytetty asiantuntija niin Suomessa kuin ulkomailla väitöskirjojen tarkastajana, tehtävien täytössä, asiantuntijana kansallisille tutkimusrahoitusinstituutioille (Norja ja Slovenia) kuin kansallisen oikeustutkimuksen (Ruotsi) ja niiden oikeustieteellisten yksiköiden (Oslo ja Upsalan yliopistot) evaluoinnissa. Karhu on Göteborgin ja Turun yliopistojen kunniatohtori. Karhu on Suomalaisen Tiedeakatemian jäsen (2001).

Karhun panos kansallisessa tutkijakoulutuksessa on mittava. Sen lisäksi, että hänellä ilmeisesti on kansallinen ennätys vastaväitöksissä (34) hän on johtanut kansallista Oikeus muuttuvassa yhteiskunnassa (OMY) - tutkijakoulua ja Lapin yliopiston oikeustieteellistä tutkijakoulua ”Legal Cultures in Transnational World”. Myös opettajana Karhu on ollut poikkeuksellisen monipuolinen ja oikeustieteellisten perinteisten oppiaineiden rajat luontevasti opetuksessaan ylittävä. Hänen luentotyyhinsä vauhdikkuus on innostanut ja ollut esimerkkinä usealle opiskelija- ja tutkijasukupolvelle.

Karhu on usein käytetty asiantuntija Eduskunnassa, erityisesti perustuslakivaliokunnassa. Hän on ensimmäisiä, joka on korostanut perusoikeusargumentaation merkitystä myös varallisuus oikeudellisessa tutkimuksessa.

Karhun ansiot akateemisena johtajana ovat myös mittavat. Hän toimi Lapin yliopiston vararehtorina 2001–2006 ja oikeustieteiden tiedekunnan dekaanina vuodesta 2013 eläkkeelle jäämiseensä saakka.

Juha Karhu on erittäin arvostettu ja vaikutusvaltainen oikeustieteen ja oikeustieteellisen tutkimuksen ja opetuksen ammattilainen ja suomalaisen oikeuskulttuurin edistäjä niin Suomessa kuin kansainvälisestikin. Hänen akateeminen aktiivisuutensa ei ole eläköitymisen myötä hiipunut ja häneen sopii epiteetti elämäntapa-akateemikko.